

Växtskyddbrev nr 20

2010-07-15

Torrfläcksjuka, *Alternaria*, i potatis

Angreppen av torrfläcksjuka, *Alternaria*, kommer oftast i mitten till slutet av juli. Svampen gynnas av varmt och torrt väder omväxlande med fuktiga perioder. Vanligtvis börjar angreppen i körspåren. Angreppen uppträder framförallt i fält där grödan lider av näringsbrist, speciellt kvävebrist. Det är också vanligt att angrepp uppträder i fält där sjukdomen tidigare påträffats.

Problemen är störst i stärkelsepotatis och de första angreppen har noterats i Kristianstadsområdet.

Bekämpningströskel: Riktvärde är begynnande angrepp på nedre tredjedelen av plantorna. I känsliga sorter och i fält med dålig näringsstatus sätts behandling in när de första angreppen börjar uppträda. I särskilt känsliga sorter (t.ex. Kardal) som odlas på fält där angrepp tidigare uppträtt kan den första bekämpningen behöva sättas in innan angrepp uppträder i blasten.

Preparat och dos

Amistar och Signum anses ha bäst effekt mot torrfläcksjuka. I tyska försök från 2007-2008 visade dock Amistar något bättre effekt än Signum. Amistar och Signum skall blandas med ett effektivt bladmögelpreparat, eftersom dessa preparat inte har någon effekt på bladmögel.

Även bladmögelpreparatet Electis har god effekt liksom Tanos. Även Tanos skall blandas med ett effektivt bladmögelpreparat eftersom bladmögeleffekten inte är tillfredsställande för preparatet.

Mancozebhaltiga bladmögelpreparat ger ett grundskydd mot *Alternaria*.

Eftersom flera bladmögelpreparat har en viss effekt mot torrfläcksjuka blir bekämpningen delvis beroende av vilken bladmögelstrategi som tillämpas under säsongen. Nedan följer **exempel** på bekämpningsstrategier mot torrfläcksjuka.

Alternaria tidigare på fältet?	Bladmögelstrategi	Preparat & dos l, kg /ha	Behandlingstidpunkt
Nej, inga angrepp tidigare.	Oavsett bladmögelstrategi.	Amistar 2 x 0,5 eller Signum 4 x 0,25	Amistar: Vid begynnande angrepp. Upprepa efter 10-14 dagar Signum: Förebyggande i början av juli. 2-4 behandlingar beroende på smittotryck med 5-10 dagars intervall. Båda preparaten blandas med ordinarie bladmögelpreparat.
Ja, angrepp har förekommit tidigare.	Välj en bladmögelstrategi med preparat som även har en förebyggande effekt mot <i>Alternaria</i> t.ex:	Electis 1,8	Minst tre behandlingar i början till mitten av juli.
		Tattoo 2,0-4,0	
		Acrobat WG 1,5	Samtliga tre preparat innehåller mancozeb som har en viss förebyggande effekt mot <i>Alternaria</i> .
		Ridomil Gold 2,0	
		Tanos 0,5	Använd vid tre av de fyra första bladmögelbehandlingarna. OBS! Preparatet skall blandas med annat bladmögelpreparat
	Om <i>Alternaria</i> förekommer trots förebyggande behandlingar:	Amistar 0,5 eller Signum 0,25	Blanda med ordinarie bladmögelpreparat vid angrepp. Undvik att behandla med Amistar och Signum om Tanos använts pga. risken för resistensuppyggnad.

Stritnymfer i potatis

Inflygning av stritar till potatisfälten följs med hjälp av fångstfällor i början av sommaren. Inflygningskulmen beräknades till första veckan i juni och bekämpning rekommenderades ca 7-10 dagar senare för att förhindra äggläggning. I fält som inte bekämpades eller inte fick tillräcklig effekt är det dags att börja titta efter stritnymfer i slutet av juli. De unga stritnymferna är vinglösa och kryper omkring på undersidan av bladen där de suger växtsaft. Nymferna anses förorsaka större skada jämfört med de vuxna individer som flög in i juni. Är det lätt att hitta stritnymfer eller vuxna stritar i blasten är en bekämpning motiverad.

Preparat och dos: I första hand Mavrik 0,2 l/ha eller Sumi-Alpha 0,4 l/ha. Alternativt annan pyretroid eller Biscaya 0,3 l/ha eller Mospilan 0,25 kg/ha. Finns samtidigt löss i bestånden väljs med fördel Biscaya eller Mospilan. Biscaya och Mospilan får användas endast en gång per säsong.

Tänk på resistensrisken. Pyretroider som t ex Sumi-alpha bör användas högst 2 ggr per säsong.

Observera att i Prestigebetade fält krävs ingen behandling. I dessa fält har ingen nymfutveckling kunnat ske.

Nuläget för den aggressiva bladmögelstammen Blue 13, (D13)

Förra året informerade vi om en ny aggressiv stam av potatisbladmögel, kallad D13 eller Blue 13, som spred sig i vissa delar av Europa, speciellt i Storbritannien. Denna stam har på kort tid "tagit över" och dominerar bland bladmögelstammarna i Storbritannien. En oro skapades för att samma sak skulle hända i Sverige.

Undersökningar som gjorts i Sverige, Norge och Danmark visar dock att bladmöglet uppför sig annorlunda i Norden jämfört med t. ex. Storbritannien. Det nordiska bladmöglet har ungefär lika delar av parningstyp A1 och A2, till skillnad från bladmöglet i flera Europeiska länder, däribland Storbritannien, där parningstyp A2 dominerar. I Storbritannien dominerar parningstyp A2 eftersom stammen D 13 är av parningstyp A2.

I det nordiska bladmöglet finns inga dominerande stammar av bladmögel överhuvudtaget, utan här finns en stor variation i både stammar och stammarnas aggressivitet, vilket troligen gör det svårare för en viss stam att "ta över". I Sverige har SLU gjort inventeringar av bladmögelstammar under både 2008 och 2009 och ännu har ingen D 13 påträffats. Inte heller i de övriga Nordiska länderna har D 13 hittats.

Inom det svenska bladmöglet förekommer också aggressiva stammar, men eftersom ingen av dessa tycks få en dominant ställning, ger våra "normala" bladmögelstrategier ändå ett fullgott skydd mot sjukdomen, förutsatt att man anpassar behandlingsintervallen efter väderlek och tillväxtbetingelser.

Mariann Wikström, Gunnel Andersson och Gunilla Berg